

Lovforslag nr. L 93. Fremsat den 17. november 1988 af miljøministeren (Lone Dybkjær)

Forslag

til

Lov om begrænsning af udledning af svovldioxid og kvælstofoxider fra kraftværker

§ 1. Elforsyningsvirksomheder, der har bevilling efter lov om elforsyning, skal hvert 4. år udarbejde en fælles redegørelse indeholdende de oplysninger, der er nødvendige til vurdering af den fremtidige udvikling i den samlede udledning af svovldioxid og kvælstofoxider fra virksomhedernes produktionsanlæg med en kapacitet på over 25 MW elektrisk, herunder oplysninger om foranstaltninger til nedbringelse af emissionen af svovldioxid og kvælstofoxider fra virksomhedernes produktionsanlæg.

Stk. 2. Redegørelserne indsendes hvert 4. år senest den 1. april til energiministeren, første gang den 1. april 1990.

§ 2. De elforsyningsvirksomheder, der er nævnt i § 1, skal hvert 4. år udarbejde en fælles redegørelse for den samlede udledning af svovldioxid og kvælstofoxider fra de i § 1 nævnte produktionsanlæg i de nærmest forudgående fire kalenderår.

Stk. 2. Redegørelsen skal indsendes til miljøministeren senest den 1. maj hvert 4. år, første gang den 1. maj 1990.

Stk. 3. De i § 1 nævnte virksomheder skal endvidere senest 1. maj hvert år, første gang 1. maj 1990, indsende en redegørelse til miljøministeren om den samlede størrelse af emissionen af svovldioxid og kvælstofoxider fra de i § 1 nævnte anlæg i det nærmest forudgående kalenderår.

§ 3. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om udarbejdelsen og indholdet af de redegørelser, der er nævnt i § 1 og § 2.

§ 4. Miljøministeren fastsætter senest den 1. juli 1990 den maksimale mængde svovldioxid og kvælstofoxider, der samlet må udledes fra de i § 1 nævnte produktionsanlæg i perioden 1991-94. Endvidere fastsættes en foreløbig grænse for udledningen i perioden 1995-98.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter hvert 4. år senest den 1. juli den maksimale mængde som nævnt i stk. 1, 1. pkt., for yderligere fire år. Tilsvarende fastsættes den foreløbige grænse som nævnt i stk. 1, 2. pkt., for yderligere fire år.

Stk. 3. Emissionen af svovldioxid fra de i § 1 nævnte virksomheder, hvortil den oprindelige tilladelse i henhold til miljøbeskyttelsesloven eller, i mangel af en sådan procedure, den oprindelige driftstilladelse er givet før den 1. juli 1987, skal være nedbragt til højst 140.000 t, 93.000 t og 70.000 t i henholdsvis 1993, 1998 og 2003.

Stk. 4. Emissionen af kvælstofoxider (regnet som NO₂) fra de i § 1 nævnte virksomheder, hvortil den oprindelige tilladelse i henhold til miljøbeskyttelsesloven eller, i mangel af en sådan procedure, den oprindelige driftstilladelse er givet før den 1. juli 1987, skal være nedbragt til højst 117.000 t i 1993 og til højst 79.000 t i 1998.

Stk. 5. Miljøministeren kan ændre afgørelsen efter stk. 1, 1. pkt. og stk. 2, 1. pkt. såfremt der sker en betydelig og uventet ændring i energiforspørgslen, eller såfremt visse former for brændsel eller visse kraftværker ikke længere er disponible i samme omfang som før, og dette skaber alvorlige tekniske vanskeligheder for at efterleve afgørelsen.

Stk. 6. Miljøministeren kan ændre kvotestørrelsen i stk. 3 og 4, såfremt der sker en betydelig

og uventet ændring i energifeterspørgslen, eller såfremt visse former for brændsel eller visse kraftværker ikke længere er disponible i samme omfang som før, og dette skaber alvorlige tekniske vanskeligheder for at opfylde kvotestørrelsen.

§ 5. Miljøministeren træffer afgørelse i medfør af § 4 efter forhandling med energiministeren, Amdrårdsforeningen i Danmark og de elforsyningsvirksomheder, der er nævnt i § 1.

§ 6. De elforsyningsvirksomheder, der er nævnt i § 1, skal efter anmodning give miljøministeren alle oplysninger, der har betydning for vurderingen af den stedfundne emission af svovldioxid og kvælstofoxider fra virksomhedernes kraftværker.

§ 7. Henlægger miljøministeren sine beføjelser efter loven til Miljøstyrelsen, kan ministeren fastsætte regler om klageadgangen, herunder at klager ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 8. Loven træder i kraft den 1. oktober 1989.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 251 af 23. maj 1984 om begrænsning af svovldioxidforurening fra kraftværker.

§ 9. De kvoter, der er fastsat efter den i § 8, stk. 2, nævnte lov, er gældende, indtil der i medfør af loven eller regler udstedt med hjemmel i loven fastsættes nye kvoter.

§ 10. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I. Indledning

Nærværende lovforslag fremsættes på baggrund af Folketingets dagsorden (D 12) af 5. november 1987, der bl.a. opfordrer regeringen til at gennemføre begrænsning af NO_x -udledningen fra kraftværkerne på mindst 50 pct. inden 2005 i forhold til 1980-niveauet og at sikre og styrke udviklingen af dansk teknologi på området.

I juni 1988 vedtog EF's miljøministerråd direktivet om begrænsning af luftforurening fra store fyringsanlæg. Formålet er at opnå begrænsninger i udslippet af bl.a. SO_2 og NO_x fra såvel nye som gamle anlæg.

Også i ECE-regi, der omfatter øst- og vesteuropæiske lande samt Canada og USA, er der indgået aftale om begrænsning af NO_x -emissionen inden for rammerne af konventionen om grænseoverskridende luftforurening.

II. Forsuringsudvalgets arbejde

For at sikre en fortsat gunstig udvikling i miljøbelastningen fra energiforbruget samt udfra et ønske om fra dansk side at fremme de internationale bestræbelser på at nedbringe luftforureningen, bad miljøministeren i juni 1982 Miljøstyrelsen om at nedsætte et udvalg – forsuringsudvalget – med henblik på at belyse miljømæssige problemer i forbindelse med energiproduktion med kul og olie.

Forsuringsudvalget afsluttede sit arbejde med afgivelse af rapporten »Miljø og Energi«, offentliggjort den 27. januar 1984. Det konkluderedes bl.a., at udsendelsen af SO_2 og NO_x fra danske kilder især bidrager til forsurening af søer og vandløb i det midtsvenske område og i mindre grad i Sydnorge. Forsuringen medfører samtidig korrosionsskader og andre materialskader i Danmark.

På baggrund af de konstaterede skader på søer og vandløb i en række lande og luftforureningens bidrag til nedbrydning af forskellige materialer samt under hensyn til usikkerheden omkring luftforureningens bidrag til skader på skovene, specielt i Mellemuropa, fandt udvalget, at der generelt bør tilstræ-

bes en reduktion i udsendelsen af de stoffer – herunder SO_2 og NO_x – der er eller kan være årsag til skaderne.

På baggrund af forsuringsudvalgets konklusioner vedtog Folketinget lov nr. 251 af 23. maj 1984 om begrænsning af svovldioxidforurening fra kraftværker.

I forbindelse med fremsættelsen af nærværende lovforslag er det fundet hensigtsmæssigt at foreslå denne lov ophævet og at indarbejde reglerne for begrænsning af SO_2 -udledningen fra kraftværkerne i nærværende lov.

III. SO_2 -loven

Ifølge lov nr. 251 af 23. maj 1984 om begrænsning af svovldioxidforurening fra kraftværker skal miljøministeren senest den 1. juli hvert år fastsætte den maksimale mængde svovldioxid, der samlet årligt må udledes fra de af loven omfattede kraftværker for de følgende 6 år. Tilsvarende skal fastsættes en foreløbig grænse for de derpå følgende 4 år.

Det fremgår af Miljø- og Planlægningsudvalgets betænkning af 9. maj 1984, at loven skal administreres således, at kvoten for det samlede udslip af svovldioxid fra elsektoren i 1995 skal være nedbragt til 125.000 t under visse nærmere angivne forudsætninger. Det fremgår derimod ikke af betænkningen, hvilken størrelse kvoten skal have efter 1995.

Under forhandlingerne i forbindelse med fastsættelsen af den foreløbige kvote for 1996 var der enighed mellem energiminister og miljøministeren om at nedsætte et udvalg, der skulle belyse de forskellige konsekvenser ved en yderligere nedsættelse af kvoten.

IV SO_2 -udvalget

På denne baggrund nedsattes et udvalg med repræsentanter for Energiministeriet, elværkerne og Miljøministeriet, som skulle redegøre for konsekvenserne af en yderligere reduktion af svovldioxidemissionen fra kraftværkerne i perioden fra 1996 til 2005.

Det forudsattes, at en yderligere reduktion skulle svare til den nuværende kvoteordning for så vidt angår administration og procedure.

Efter den sidste kvotefastsættelse er de endeligt fastsatte kvoter for perioden 1988–94 af følgende størrelse:

1988	205.000 t
1989	205.000 t
1990	195.000 t
1991	175.000 t
1992	165.000 t
1993	145.000 t
1994	135.000 t

De foreløbigt fastsatte grænser for kraftværkernes svovldioxidudledning i årene 1995–98 er af følgende størrelse:

1995	125.000 t
1996	120.000 t
1997	120.000 t
1998	115.000 t

Den samlede svovldioxidemission fra kraftværkerne udgjorde i:

1980	212.000 t
1983	161.000 t
1984	148.000 t
1985	170.000 t
1986	171.000 t
1987	163.000 t

Udvalget konstaterede, at det med udgangspunkt i den foreliggende el-prognose og elværkernes hertil hørende udbygningsplaner vil være teknisk muligt inden år 2005 at installere røggasafsvovlingskapacitet, der gør det muligt at nedbringe kraftværkernes svovldioxidemission i år 2005 til 85.000 t svarende til en 60 pct. reduktion i forhold til 1980-niveauet, og at der vil kunne etableres en jævnt glidende kvote fra de 125.000 t i 1995 til 85.000 t i 2005.

På grund af renoveringer vil der i enkelte år kunne blive tale om midlertidigt forhøjede emissioner i forhold til hovedtendensen, hvilket kan tale for at lade kvoterne gælde for en længere periode end 1 år.

En nedbringelse af SO₂-emissionen til 85.000 t i 2005 anslås at ville medføre anlægsinvesteringer på 8,3 mia. kr. og årlige driftsomkostninger på 1,7 mia. kr. Den hertil svarende produktionsprisstigning er 3,9 øre pr. kWh. Det skal ses på baggrund af, at prisstigningen på fastholdelse af 125.000 t i perioden 1995–2005 er 3,0 øre pr. kWh.

V. NO_x-udvalget

I forbindelse med Miljø- og Planlægningsudvalgets behandling af forslaget til lov om begrænsning af SO₂-forurening fra kraftværker gav miljøministeren tilsagn om at gennemføre en opfølgning af forsøringsudvalgets forslag vedrørende NO_x, med sigte på

at tilvejebringe grundlag for en yderligere reduktion af NO_xudslippet.

På denne baggrund fremsendte miljøministeren den 13. maj 1985 til Miljø- og Planlægningsudvalget sin handlingsplan til begrænsning af NO_x-forureningen. Miljøministeren bad samtidig Miljøstyrelsen om at etablere et mere formaliseret samarbejde med elværkerne omkring nogle velegnede udviklingsprojekter til nedbringelse af NO_x-emissionen, idet indsatsen mod NO_x-forureningen i så høj grad som muligt bør baseres på den teknologi, der forsøges udviklet af forskellige danske firmaer.

Dette samarbejde har resulteret i igangsættelsen af en række aktiviteter vedrørende begrænsning af NO_x-emissionen fra danske kraftværker.

Som led i opfølgningen af handlingsplanen fra maj 1985 til begrænsning af NO_x-forureningen har elværkerne yderligere iværksat en række aktiviteter i samarbejde med en række danske virksomheder til et beløb af ca. 200 mio. kr. til begrænsning af NO_x-emissionen fra danske kraftværker, bl.a. installering af demonstrationsanlæg til fjernelse af NO_x i røggassen.

På baggrund af den alvorlige situation med hensyn til iltsvind i de indre danske farvande i efteråret 1986 fremsendte miljøministeren imidlertid den 28. oktober 1986 en aktionsplan for havet omkring Danmark til Miljø- og Planlægningsudvalget.

Den 18. november 1986 vedtog Folketinget efter en debat om forureningen af de danske havområder en motiveret dagsorden, hvori Folketinget bl.a. opfordrede regeringen til inden 1. februar 1987 at fremlægge en samlet plan for begrænsning af udledningen af kvælstof og fosfor til vandmiljøet. Regeringen har i overensstemmelse hermed udarbejdet en handlingsplan af 31. januar 1987 om forureningen af det danske havmiljø med næringsalte.

Under en forespørgselsdebat den 18. februar 1987 vedtog Folketinget en motiveret dagsorden, hvorefter Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg skulle ændre prioriteringen i planen.

Handlingsplanen er herefter blevet behandlet i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg. Udvalgsarbejdet er afsluttet med afgivelsen af en beretning af 30. april 1987 om vandmiljøplanen, hvori et flertal har fastlagt principperne for en række ændringer i handlingsplanen.

For så vidt angår NO_x henviser Miljø- og Planlægningsudvalget i vandmiljøplanen til, at miljøministeren i sommeren 1987 vil fremsætte en plan for nedsettelsen af kraftværkernes forurening med NO_x.

VI. Miljøministerens NO_x-handlingsplan

Den i beretningen nævnte plan oversendte miljøministeren den 30. oktober 1987 til Folketinget.

Det fremgår heraf, at en egentlig reduktion i NO_x -emissionen fra kraftværkerne i forhold til 1980-niveaue i dag kun kan opnås ved hjælp af røggasrensning. Et dansk NO_x -reduktionsprogram, der forudsætter anvendelse af røggasrensning i større omfang indenfor en kort årrække, vil formentlig betyde, at disse anlæg fortrinsvis må baseres på udenlandsk teknologi.

I NO_x -handlingsplanen er opstillet en række beregningseksempler svarende til forskellige reduktionsgrader.

En reduktion på op til 50 pct. af NO_x -emissionen i år 2005 i forhold til 1980-niveaue skønnes i handlingsplanen at ville medføre akkumulerede anlægs- og driftsomkostninger på ca. 6,5 mia. kr. Det svarer til en stigning i elpriserne i størrelsesordenen 2 til 3 øre pr. kWh.

Antages det, at industrien i år 2005 har et elforbrug på ca. 13,5 TWh indebærer det, at industrien i dette år vil blive pålagt ekstraomkostninger (1987 kroner) på ca. 360 mio. kr. som følge af stigningen i produktionspriser på elektricitet med 2,7 øre/kWh. Dette tal skal ses i forhold til en forventet udgift til elforbruget for industrien på ca. 5 mia. kr. i år 2005, hvis man tager udgangspunkt i de nugældende kulpriser, der imidlertid er lavere, end hvad man må regne med på længere sigt.

Det skal understreges, at der er stor usikkerhed knyttet til ovennævnte tal. Miljøstyrelsen forventer, at udgifterne vil kunne reduceres i takt med den teknologiske udvikling og antallet af anlæg.

Da NO_x -forureningen er grænseoverskridende og derfor er et problem, som skal løses gennem en samlet indsats, i første række fra de europæiske lande, lægges der i handlingsplanen vægt på, at reguleringen og de enkelte etaper må tages op til fornyet overvejelse og eventuel justering, således at der i videst muligt omfang tilstræbes overensstemmelse mellem det danske ambitionsniveau og den internationale udvikling.

VII. NO_x -begrænsende foranstaltninger

NO_x dannes under forbrændingen af fossile brændsler ved to principielt forskellige mekanismer:
 -oxidation af forbrændingsluftens kvælstof,
 -oxidation af brændslets kvælstof.

Dannelse af brændsels- NO_x er ikke nødvendigvis proportional med brændslets indhold af kvælstof.

For kul med samme kvælstofindhold kan der eksempelvis være op til 50 pct. forskel i dannelsen af NO_x . Forskellen skyldes, at fordelingen af brændselskvælstoffet mellem de flygtige bestanddele og koksresten varierer fra kultype til kultype. Anvendelsen af kul med lavt kvælstofindhold er på denne bag-

grund ikke et middel til at begrænse NO_x -emissionen.

De metoder, der kan anvendes til at reducere kvælstofilte-emissionen er lav- NO_x -fyringsteknologi og røggasrensning. Ved lav- NO_x -teknik forstås fyrings-systemer, der forårsager lav-emission af NO_x ved at tilvejebringe forbrændingsomstændigheder, der er ugunstige for dannelsen af NO_x og eventuelt nedbryder allerede dannet NO_x . For nye anlæg kan der opnås en NO_x -reduktion på 20-50 pct. i forhold til ældre anlæg.

I den nærmeste fremtid er der især 2 metoder til rensning af røggassen for NO_x fra kraftværkerne, der kan komme på tale i Danmark, nemlig den såkaldte selektive katalytiske reduktionsproces (SCR) og den selektive ikke-katalytiske reduktionsproces (SNR). SCR-processen muliggør en NO_x -reduktion på omkring 80 pct. mens SNR-processen muliggør en reduktion på omkring 50 pct.

VIII. Forholdet mellem lov om miljøbeskyttelse og nærværende lov

Der er principielt allerede i miljøbeskyttelsesloven hjemmel til generelt at regulere forurening fra bl.a. kraftværker.

Nærværende lov bygger imidlertid på en kvoteordning, der får indflydelse på administrationen af miljøbeskyttelsesloven på kraftværksområdet for så vidt angår krav om SO_2 - og NO_x -reduktion med henblik på en reduktion af den samlede emission.

Lovens administration forudsætter på den anden side, at elværkerne er bundet af de oplysninger, som afgives, jf. § 1, vedrørende den periode, for hvilken der skal fastsættes en bindende kvote, medmindre elværkerne dokumenterer over for Miljøministeriet, at de kan gennemføre tilsvarende effektive forureningsbegrænsende foranstaltninger på samme eller andre kraftværker. Miljøministeriet vil som nævnt være indstillet på at justere de forureningsbegrænsende foranstaltninger i den 4-årige kvoteperiode på en sådan måde, at målsætningen opretholdes.

For de kraftværker, der ifølge redegørelserne - der forudsættes amtsrådet bekendt - således skal have etableret emissionsbegrænsende foranstaltninger, udarbejdes vilkårene i overensstemmelse hermed.

En begrænsning af den regionale og langtransporterede SO_2 - og NO_x -forurening forudsættes således opnået gennem kvoteordningen. Begrænsninger af emissionerne af hensyn til nærmiljøet finder sted med udgangspunkt i emissionskoncentrationsbidraget, hvor der som hidtil i kapitel 5-godkendelsen fastsættes en skorstenshøjde og den tilhørende maksimale SO_2 - og NO_x -emission, der skal sikre en forsvarlig luftkvalitet i nærmiljøet.

IX. EF-direktivet om begrænsning af luftforurening fra store fyringsanlæg

EF's miljøministerråd vedtog i juni 1988 ovennævnte direktiv. Direktivet omfatter anlæg med en termisk effekt på over 50 MW.

I direktivet fastsættes der emissionsgrænseværdier for alle nye anlæg. Dette indebærer f.eks., at alle nye større kul- og oliefyrede anlæg skal udstyres med røg-gasafsvovlingsteknologi. På længere sigt, efterhånden som de gamle anlæg erstattes af nye, vil dette betyde, at de samlede emissioner vil være væsentligt lavere end i dag.

For at fremskynde denne proces indeholder direktivet også krav til samlede reduktioner af emissionerne fra eksisterende store fyringsanlæg.

Ved eksisterende anlæg forstås anlæg, hvortil der er givet tilladelse før den 1. juli 1987. I Danmark vil det første anlæg, der er omfattet af direktivets bestemmelse om nye anlæg være Fynsværkets blok 7. Fra eksisterende anlæg skal der ske en reduktion af SO₂ efter følgende retningslinjer:

Reduktionen skal ske i tre faser. I første fase (1993) skal Danmark reducere med 34 pct. I anden fase (1998) med 56 pct. og i tredje fase (2003) med 67 pct. i forhold til 1980.

Vedrørende nedbringelsen af NO_x-emissionerne fra de eksisterende anlæg skal reduktionen ifølge direktivet ske i 2 faser. I første fase (1993) skal Danmarks reducere med 3 pct. og i anden fase (1998) med 35 pct.

X. Konvention om langtransporteret grænseoverskridende luftforurening (ECE)

I 1985 undertegnede Danmark en protokol i tilknytning til ovennævnte konvention. Protokollen forpligter landene til at reducere deres SO₂-emission med mindst 30 pct. i 1993 med 1980 som basisår.

Danmark har endvidere den 1. november 1988 undertegnet en protokol, ifølge hvilken landene senest i 1994 skal fastfryse NO_x-emissionen på 1987-niveauet.

Danmark har sammen med Østrig, Forbundsrepublikken Tyskland, Holland, Lichtenstein, Sverige, Finland, Norge, Schweiz, Frankrig, Italien og Belgien undertegnet en deklaration i tilknytning til protokollen. Deklarationen forpligter landene til at nedbringe deres nationale årlige emissioner af kvæstofoxider med ca. 30 pct. så snart som muligt og senest i 1998 i forhold til den emission, der var i et af medlemsstaten valgt år mellem 1980 og 1986.

Deklarationen vedrører i lighed med protokollen samtlige NO_x-kilder (kraftværker, biler, industri etc.)

En dansk opfyldelse af deklarationen med 1986

som basisår kræver at der gribes ind både på transportområdet og energiområdet i øvrigt.

Dette vil sandsynligvis indebære, at emissionen af NO_x fra eksisterende kraftværker vil blive reduceret til mere end de 79.000 t i 1998, der følger af de indgåede EF-forpligtelser.

XI. Miljøinvesteringer

Gennemførelse af loven stiller krav om betydelige investeringer og efterfølgende driftsudgifter.

De samlede miljøinvesteringer i perioden 1989-94 skønnes at beløbe sig til ca. 4 mia. kr. der fordeler sig på

SO ₂ -rensning på centrale kraftværker	ca. 3,2 mia. kr.
NO _x -rensning på centrale kraftværker	ca. 0,8 mia. kr.

XII. Lovforslagets indhold

Nærværende lovforslag fremsættes på baggrund af Folketingets motiverede dagsorden af 5. november 1987 om en nedbringelse af NO_x-emissionen fra kraftværkerne. Forslaget er endvidere et led i opfølgningen af forsøringsudvalgets anbefalinger og miljøministerens handlingsplaner af 13. maj 1985 og 30. oktober 1987 samt det under IX nævnte EF-direktiv og de under X nævnte ECE-forpligtelser.

I forslaget er endvidere indarbejdet de allerede eksisterende regler for begrænsning af SO₂-emissionen fra kraftværkerne, jf. lov nr. 251 af 23. maj 1984 om begrænsning af svovldioxidforurening fra kraftværker.

Ifølge ovennævnte lov skal der fastsættes årlige kvoter for kraftværkernes SO₂-udslip, medens der ifølge nærværende lovforslag hvert 4. år skal fastsættes en 4-årig kvote for såvel SO₂-emissionen som for NO_x-emissionen.

Baggrunden herfor er, at 4-årige kvoter giver elforsyningsvirksomhederne en større fleksibilitet i planlægningen, hvilket bl.a. kan få betydning ved renovering og udbygning af eksisterende anlæg, som påvirker den samlede udledning. Samtidig opretholdes den miljømæssige målsætning, idet en større udledning end forudsat i et år skal modsvares af en mindre udledning i resten af kvoteperioden.

Med lovforslaget etableres en ordning, hvorefter miljøministeren efter forhandling med energiministeren, amtsrådsforeningen og elforsyningselskaberne skal fastsætte, hvor store mængder SO₂ og NO_x der i de kommende år må udsendes fra kraftværkerne. Lovforslaget indeholder endelig de reduktionsmål som Danmark internationalt har forpligtet sig til at opfylde. Princippet om de 4-årige kvoter vil som

følge af disse forpligtelser blive suppleret med 1-årige kvoter i årene 1993, 1998 og 2003.

Lovforslaget giver i øvrigt elforsyningsvirksomhederne en fleksibilitet med hensyn til måden, hvorpå reduktionen af SO₂- og NO_x-udledningen skal gennemføres, herunder i hvilken grad det f.eks. skal ske ved anvendelse af naturgas, anvendelse af lav-NO_x-brændere eller etablering af røggasrensningsteknik.

Med henblik på gennemførelsen af denne regulering indeholder lovforslaget bestemmelser, der forpligter elforsyningsvirksomhederne til at meddele miljøministeren og energiministeren de nødvendige oplysninger om den faktiske og forventede udvikling med hensyn til f.eks. elforbrug, SO₂- og NO_x-udledning og etablering af emissionsbegrænsende teknologi.

Lovforslaget er endvidere en implementering af artikel 3 i Rådets direktiv om begrænsning af luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg.

Lovforslaget har været genstand for høring af og i et vist omfang forhandling med:

Elsam,
Elkraft,
Danske Elværkers Forening,
Industrirådet,
Kommunernes Landsforening,
Amtsrådsforeningen i Danmark,
Hovedstadsrådet,
Københavns Kommune,
Frederiksberg Kommune,
Forbrugerrådet,
Energiministeriet,
Udenrigsministeriet,
Danmarks Naturfredningsforening,
Planstyrelsen,
Skov- og Naturstyrelsen,
NOAH,
Budgetdepartementet og
Administrationsdepartementet.

Lovforslaget er samtidig med fremsættelsen i Folketinget sendt til EF-Kommissionen til underretning i overensstemmelse med miljøinformationsaftalen af 1973.

XIII. Administrative og økonomiske konsekvenser

Det skønnes, at gennemførelsen af lovforslaget ikke vil kræve ansættelse af flere sagsbehandlere i staten.

Der vil heller ikke være økonomiske eller administrative konsekvenser for amtskommuner og kommuner.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

I bestemmelsen pålægges det elforsyningsvirksomhederne hvert 4. år at udarbejde en samlet redegørelse, der indeholder oplysninger til brug for en vurdering af den forventede udledning af SO₂ og NO_x fra kraftværker.

Bestemmelsen gælder for elforsyningsvirksomhed, der er omfattet af § 3 i lov nr. 54 af 25. februar 1976 om elforsyning, hvorefter elforsyningsvirksomhed fra produktionsanlæg med kapacitet over 25 MW elektrisk kun må udøves efter bevilling givet af energiministeren.

Bestemmelsen omfatter således også kraftvarmeværker.

De decentrale kraftvarmeværker, der bl.a. opføres ifølge aftalen af 6. juni 1986 mellem regeringen og Socialdemokratiet, vil som alt overvejende hovedregel have en kapacitet på under 25 MW elektrisk og vil derfor ikke være omfattet af nærværende lovforslag.

Disse anlæg reguleres i forbindelse med godkendelse af særligt forurenende virksomheder i medfør af kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven, hvadenten de ejes af de i § 1 nævnte virksomheder eller andre fysiske eller juridiske personer. Decentrale kraftvarmeværker med en kapacitet over 25 MW elektrisk er omfattet af nærværende lov.

Til brug ved kapitel 5-godkendelsen af værker under 25 MW elektrisk vil de retningslinjer, som Miljøstyrelsen har udarbejdet og planlægger at udarbejde, blive lagt til grund. Sådanne retningslinjer vil blive udarbejdet efter forhandling med Energiministeriet og de berørte parter.

Der vil blive lagt vægt på at sikre, at der ikke pålægges de decentrale værker omkostninger, som ikke står i rimeligt forhold til værkernes økonomi og produktion og effekten på miljøet.

De oplysninger, der skal indgå i redegørelsen, skal kunne danne grundlag for fastlæggelsen af grænsen for den samlede 4-årige udledning af SO₂ og NO_x i medfør af lovforslagets § 4, samt for vurderingen af, om de påtænkte foranstaltninger på længere sigt vil sikre, at målsætningen om en reduktion af kraftværkernes udledning af NO_x og SO₂ på henholdsvis mindst 50 pct. og 60 pct. i år 2005 set i forhold til 1980-niveauet, kan nås. Det er hensigten, at den 4-årige redegørelse skal indeholde oplysninger om:

- forventet elproduktion,
- forventet elforbrug,
- forventet brændselsforbrug,
- forventet svovlindhold i det anvendte brændsel (gennemsnitsværdien),
- forventet SO₂-udledning.

F. t. l. vedr. udledning af svovldioxid m.v.

- forventet NO_x-udledning,
- forventet etablering og drift af denox-anlæg, røggasafsvovlingsanlæg og lignende emissionsbegrænsende foranstaltninger,
- forventet fjernvarmeproduktion fra kraftværker,
- forventede ændringer i kraftværkernes kapacitet (effekt) samt
- forventede anlægs- og driftsudgifter.

Det bemærkes, at en række af disse oplysninger skal afgives med henblik på udarbejdelsen af udbygningsplaner, som indsendes til myndighederne.

Med hensyn til etableringen af denox-anlæg skal der som forudsat i miljøministerens handlingsplan for at opnå de nødvendige driftserfaringer inden udgangen af 1989 indsendes de nødvendige ansøgninger om hurtigst mulig idriftsættelse af 1 fuldskalarøggasrensingsanlæg i Elsam-området og 1 i Elkraft-området.

Det nærmere omfang af de oplysninger, herunder om installation af røggasafsvovlingsanlæg og oplysning om svovlindhold i det benyttede brændsel på de enkelte værker, der skal indgå i redegørelsen, vil i øvrigt kunne præciseres af miljøministeren, jf. lovforslagets § 3.

Af administrative hensyn og for at kunne fastsætte en grænse for den samlede udledning af SO₂ og NO_x fra kraftværkerne er det en forudsætning, at der sker den fornødne koordination mellem elforsyningssekskerne, således at Miljøministeriet modtager en samarbejdet redegørelse.

Det fremgår af § 1, stk. 2, at redegørelsen indsendes til energiministeren. Redegørelsen oversendes umiddelbart herefter til miljøministeren til brug for Miljøministeriets sagsbehandling.

Til § 2

Den i bestemmelsen omhandlede redegørelse skal indeholde oplysninger af samme karakter som de i bemærkningerne til § 1 anførte. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne nedenfor til § 4.

Til § 3

Miljøministeren kan i medfør af § 3 træffe bestemmelse om, hvilke oplysninger der vil være relevante. Det fremgår af § 1, at elforsyningsvirksomhederne skal meddele alle de oplysninger, der er nødvendige for at vurdere udviklingen i den samlede mængde SO_{x2} og NO_x fra kraftværkerne. Derfor er der ikke umiddelbart behov for at udarbejde nærmere regler om de oplysninger, elforsyningsvirksomhederne skal afgive. Skulle det imidlertid vise sig hensigtsmæssigt, åbner bestemmelsen mulighed for, at miljøministeren kan fastsætte sådanne regler, herunder bestem-

melse om, at oplysningerne i den 4-årige redegørelse skal koordineres med den øvrige planlægning på eludbygningsområdet.

Såfremt miljøministeren skulle beslutte at fastsætte regler, vil dette ske efter forudgående forhandling med energiministeren.

Til § 4

På grundlag af den indsendte redegørelse jf. § 2 fastsætter miljøministeren 4-årige kvoter for kraftværkernes SO₂- og NO_x-emission. De 4-årige perioder går fra 1991-94, 1995-98, 1999-2002 og 2003-2006 etc.

I overensstemmelse med disse principper foreslås det i § 4, stk. 1, at miljøministeren senest 1. juli 1990 træffer bestemmelse om, hvor stor en mængde SO₂ og NO_x der samlet må udledes fra kraftværkerne i perioden 1991-94 (begge år inklusive) – og at miljøministeren samtidig træffer foreløbig bestemmelse om, hvor store mængder SO₂ og NO_x, der må udledes i de næstfølgende 4 kalenderår, det vil sige årene 1995-98.

Ved fastlæggelsen af de 4-årige kvoter vil de internationale forpligtelser i ECE og de nationale målsætninger blive tilgodeset.

Det drejer sig om følgende:

- ECE deklARATIONEN om en 30 pct. reduktion af den samlede NO_x-udledning, som for elværkernes vedkommende formentlig vil indebære en maksimal emission i 1998 på ca. 77.000 tons.
- En reduktion af SO₂ til højst 125.000 tons i 1995, som oplyst overfor Folketinget i forbindelse med vedtagelsen af den gældende SO₂-lov.
- En reduktion af SO₂ med 60 pct. til højst 85.000 tons i 2005 jf. SO₂-udvalgets konklusion.
- Mindst en halvering af NO_x-emissionen til 60.000 tons i 2005 som tilkendegivet af Folketinget i dagsorden D12 af 5. november 1987.

Som følge af den fleksibilitet, der ligger i 4-årige kvoter kan det dog ikke udelukkes, at de ovennævnte målsætninger ikke vil blive nået i det enkelte år. Men en eventuelt højere emission i et enkelt år vil blive opvejet af en lavere emission i de resterende år i perioden.

Som følge af vedtagelsen af EF-direktivet om begrænsning af luftforurening fra store fyringsanlæg må emissionen af SO₂ fra eksisterende anlæg i årene 1993, 1998 og 2003 højst udgøre henholdsvis 140.000 t, 93.000 t og 70.000 t, medens emissionen af NO_x fra eksisterende anlæg højst må udgøre 117.000 t i 1993 og 79.000 t i 1998.

Såfremt der sker væsentlige ændringer i en eller flere af de til grund liggende forudsætninger, har mil-

jøministeren ved anvendelse af stk. 5 eller stk. 6 mulighed for at ændre de fastsatte kvotestørrelser.

Til § 5

Denne bestemmelse fastlægger, at miljøministeren først kan træffe afgørelse om den maksimale mængde SO₂ og NO_x, der må udledes fra kraftværkerne, efter at spørgsmålet har været forhandlet med energiministeren, Amtrådsforeningen i Danmark og elforsyningsvirksomhederne.

Til § 6

Ved den her foreslåede bestemmelse pålægges elforsyningsvirksomhederne en almindelig oplysningspligt over for miljøministeren med hensyn til oplysninger af betydning for vurderingen af den stedfundne SO₂- og NO_x-forurening fra kraftværkerne.

Til § 7

Inden for miljøområdet er en række af miljøministerens beføjelser i miljøbeskyttelsesloven delegeret til Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsens opgaver som myndighed efter miljøbeskyttelsesloven – herunder at Miljøstyrelsen skal holde sig orienteret om luftforureningsforholdene i landet – er baggrunden for, at de beføjelser, der i lovforslaget er givet miljøministeren, vil blive henlagt til Miljøstyrelsen i lighed med lov nr. 251 af 23. maj 1984 om begrænsning af svovldioxidforurening fra kraftværker.

Til § 9

Ved den her foreslåede bestemmelse forbliver de af Miljøstyrelsen indtil 1996 fastsatte kvoter for kraftværkernes emission af SO₂ i kraft, indtil der træffes nye afgørelser med hjemmel i denne lov. Det er hensigten at fastsætte kvoter for SO₂-emissionen med hjemmel i denne lov første gang senest 1. juli 1990 for perioderne 1991–94 (bindende kvoter) og 1995–98 (foreløbige kvoter).

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de tilsvarende bestemmelser,
i lov nr. 251 af 23. maj 1984 om begrænsning
af svovldioxidforurening fra kraftværker*

§ 1 affattes således:

§ 1. Elforsyningsvirksomheder, der har bevilling efter lov om elforsyning, skal hvert 4. år udarbejde en fælles redegørelse indeholdende de oplysninger, der er nødvendige til vurdering af den fremtidige udvikling i den samlede udledning af svovldioxid og kvælstofoxider fra virksomhedernes produktionsanlæg med en kapacitet på over 25 MW elektrisk, herunder oplysninger om foranstaltninger til nedbringelse af emissionen af svovldioxid og kvælstofoxider fra virksomhedernes produktionsanlæg.

Stk. 2. Redegørelserne indsendes hvert 4. år senest den 1. april til energiministeren, første gang den 1. april 1990.

§ 1. Elforsyningsvirksomheder, der har bevilling efter lov om elforsyning, skal hvert år udarbejde en fælles redegørelse indeholdende de oplysninger, der er nødvendige til vurdering af udviklingen i den samlede udledning af svovldioxid fra kraftværkerne, herunder oplysninger om forventet indkøb og forbrug af brændsel samt om etablering af røggasafsvovlingsanlæg på virksomhedernes kraftværker.

Stk. 2. Redegørelsen indsendes hvert år senest den 1. april til energiministeren. I 1984 indsendes redegørelsen dog senest den 1. oktober.

§ 2 affattes således:

§ 2. De elforsyningsvirksomheder, der er nævnt i § 1, skal hvert 4. år udarbejde en fælles redegørelse for den samlede udledning af svovldioxid og kvælstofoxider fra de i § 1 nævnte produktionsanlæg i de nærmest forudgående fire kalenderår.

Stk. 2. Redegørelsen skal indsendes til miljøministeren senest den 1. maj hvert 4. år, første gang den 1. maj 1990.

Stk. 3. De i § 1 nævnte virksomheder skal endvidere senest 1. maj hvert år, første gang den 1. maj 1990, indsende en redegørelse til miljøministeren om den samlede størrelse af emissionen af svovldioxid og kvælstofoxider fra de i § 1 nævnte anlæg i det nærmest forudgående kalenderår.

§ 2. De elforsyningsvirksomheder, der er nævnt i § 1, skal hvert år udarbejde en fælles redegørelse for den samlede udledning af svovldioxid fra virksomhedernes kraftværker i det nærmest forudgående kalenderår.

Stk. 2. Redegørelsen skal indsendes til miljøministeren senest den 1. maj hvert år, første gang den 1. maj 1985.

§ 3 (uændret)

§ 3. Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om udarbejdelsen og indholdet af de redegørelser, der er nævnt i § 1 og § 2.

§ 4 affattes således:

§ 4. Miljøministeren fastsætter senest den 1. juli 1990 den maksimale mængde svovldioxid og kvælstofoxider, der samlet må udledes fra de i § 1 nævnte produktionsanlæg i perioden 1991-94. Endvidere fastsættes en foreløbig grænse for udledningen i perioden 1995-98.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter hvert 4. år senest den 1. juli den maksimale mængde som nævnt i stk. 1, 1. pkt., for yderligere fire år. Tilsvarende fastsættes den foreløbige grænse som nævnt i stk. 1, 2. pkt., for yderligere fire år.

Stk. 3. Emissionen af svovldioxid fra de i § 1 nævnte virksomheder, hvortil den oprindelige tilladelse i henhold til miljøbeskyttelsesloven eller, i mangel af en sådan procedure, den oprindelige driftstilladelse er givet før den 1. juli 1987 skal være nedbragt til højst 140.000 t, 93.000 t og 70.000 t i henholdsvis 1993, 1998 og 2003.

Stk. 4. Emissionen af kvælstofoxider (regnet som NO₂) fra de i § 1 nævnte virksomheder, hvortil den oprindelige tilladelse i henhold til miljøbeskyttelsesloven eller, i mangel af en sådan procedure, den oprindelige driftstilladelse er givet før den 1. juli 1987 skal være nedbragt til højst 117.000 t i 1993 og til højst 79.000 t i 1998.

Stk. 5. Miljøministeren kan ændre afgørelsen efter stk. 1, 1. pkt. og stk. 2, 1. pkt. såfremt der sker en betydelig og uventet ændring i energifterspørgslen, eller såfremt visse former for brændsel eller visse kraftværker ikke længere er disponible i samme omfang som før, og dette skaber alvorlige tekniske vanskeligheder for at efterleve afgørelsen.

Stk. 6. Miljøministeren kan ændre kvotestørrelsen i stk. 3 og 4, såfremt der sker en betydelig og uventet ændring i energifterspørgslen, eller såfremt visse former for brændsel eller visse kraftværker ikke længere er disponible i samme omfang som før, og dette skaber alvorlige tekniske vanskeligheder for at opfylde kvotestørrelsen.

§ 4. Miljøministeren fastsætter senest den 31. december 1984 den maksimale mængde svovldioxid, der samlet årligt må udledes fra virksomhedernes kraftværker i årene 1986-90. Endvidere fastsættes en foreløbig grænse for udledningen i årene 1991-94.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter efter 1984 hvert år senest den 1. juli den maksimale mængde som nævnt i stk. 1, 1. punktum, for yderligere et år. Tilsvarende fastsættes den foreløbige grænse som nævnt i stk. 1, 2. punktum, for yderligere et år.

Stk. 3. Ændres de forudsætninger, der har ligget til grund for en afgørelse efter stk. 1, 1. punktum, eller stk. 2, 1. punktum, væsentligt, kan miljøministeren ændre afgørelsen.

§ 5 affattes således:

§ 5. Miljøministeren træffer afgørelse i medfør af § 4 efter forhandling med energiminister-

ren, Amtsrådsforeningen i Danmark og de elforsyningsvirksomheder, der er nævnt i § 1.

§ 5. Miljøministeren træffer afgørelse i medfør af § 4 efter forhandling med energiministeren og de elforsyningsvirksomheder, der er nævnt i § 1.

§ 6 affattes således:

§ 6. De elforsyningsvirksomheder, der er nævnt i § 1, skal efter anmodning give miljøministeren alle oplysninger, der har betydning for vurderingen af den stedfundne emission af svovldioxid og kvælstofoxider fra virksomhedernes kraftværker.

§ 6. De elforsyningsvirksomheder, der er nævnt i § 1, skal efter anmodning give miljøministeren alle oplysninger, der har betydning for vurderingen af den stedfundne svovlfurening fra virksomhedernes kraftværker.

§ 7 affattes således:

§ 7. Henlægger miljøministeren sine beføjelser efter loven til Miljøstyrelsen, kan ministeren fastsætte regler om klageadgangen, herunder at klager ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

§ 7. Miljøministeren kan bemyndige miljøstyrelsen til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til en bemyndigelse efter stk. 1.

§ 8 affattes således:

§ 8. Loven træder i kraft den 1. oktober 1989.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 251 af 23. maj 1984 om begrænsning af svovldioxidforurening fra kraftværker.

§ 8. Miljøministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 9. De kvoter, der er fastsat efter den i § 8, stk. 2, nævnte lov, er gældende, indtil der i medfør af loven eller regler udstedt med hjemmel i loven fastsættes nye kvoter.

§ 10. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.